

Motion till riksdagen 2009/10:N245

av **Maria Kornevik Jakobsson m.fl. (c)**

Säkring av elnätet via nedgrävd kabel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det svenska elnätet bör kablifieras, lämpligen tillsammans med övrig infrastruktur.

Motivering

Det svenska elnätet är till allra största del luftburet. Det innebär att markägarna får tåla ett ovälkommet intrång. Både skogs- och jordbruk drabbas. I produktiv skogsmark blir intrånget betydande. Efter stormarna Gudrun och Per har kraven på säkra elleveranser ökat från statsmakten. Ett krav som är helt berättigat. De som drabbas mest är landsbygdsföretagare men de är ofta markägare och har släppt till marken för elledningarna.

När elnätet byggdes upp på landsbygden skedde det i föreningsform för allas bästa. I dag är läget ett helt annat. Det är nästan överallt riksomfattande och ibland multinationella vinstdrivande bolag som har elnätskoncessionerna; de drivs inte av samma ideal som de som byggde nätet. När säkringen av elnätet sker på landsbygden görs det oftast i form av breddning av ledningsgatorna. Det innebär att även förhållandevis små ledningar får breda skogsgator där ingen skogsproduktion kan bedrivas. Till exempel skogsgatorna från kärnkraftverken ger upphov till veritabla sår i terrängen. Samma gäller stamnätet. Träd utanför skogsgatan som riskerar att falla på ledningen, så kallade stamträd, avverkas också.

Markägarna ersätts en enda gång för intrånget på fastigheten som gör deras mark obrukbar. Koncession ges i regel för 40 år med förlängning för ytterligare 40 år för linje. Ingen ersättning utbetalas vid förnyad koncession. Ibland byter nätet ägare men inte heller då får markägaren något betalt. Andra intres-

Fel! Okänt namn på

senter köper ibland in sig för att hänga optokablar i ledningen. För den rätten lär intressenten få betala dyrt, medan markägaren får en spottstyver.

Vid öppnandet av skogsgator ökar risken för att skogen blåser ned. Det kan inte vara markägarens uppgift att bevisa att det är den nyöppnade, vindkänsliga ledningsgatan som orsakat stormskadorna. Det kan inte heller vara rimligt att privata vägar används för underhåll av ledningar utan att väghållarna ersätts.

Skogen är Sveriges gröna guld. All lämplig skog bör användas för massa-ved, bränsle och timmer. Det är stora arealer som tas ur produktion genom ledningsgator.

Skogen behövs när Sveriges behov av fossil energi ska minimeras. Förr var ledningsnätet som nerverna på ett blad, dvs. tunnast längst ut. Nu när mycket el produceras långt ut på bladet måste ett helt annat ledningsnät konstrueras. Det är helt orimligt att produktionsnäten ska upp med gammaldags teknik på stolpar. Den moderna tekniken som finns i Sverige måste användas.

Vårt grannland Danmark har beslutat att i princip alla ledningar ska markförläggas, kablifieras. Markkabel innebär betydligt mindre intrång med minst lika god säkerhet som breda skogsgator. Nedgrävda ledningar som förläggs tillsammans med annan infrastruktur såsom vägar gör att tillgängligheten till ledningarna är hög. Kravet på samarbete mellan de olika intressen som bygger och beslutar om infrastruktur måste förbättras. Det måste visas respekt för äganderätten.

Det är dags att även Sverige inser att det är samhällsekonomiskt sunt att kablifiera elnätet. Det första steget bör vara att inte tillåta några nya ledningar i luften. När säkring av elnätet sker ska det göras via kabel och inte med bredare skogsgator. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 30 september 2009

Maria Kornevik Jakobsson (c)

Ulrika Carlsson i Skövde (c)

Annika Qarlsson (c)